

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Nadejda Toma, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar împotriva sentinței Judecătoreiei Drochia din 6 noiembrie 2018 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2020, declarat de avocatul Elic Dljanschi, în numele inculpatei

Talpă Ludmila XXXXXX.

	<i>Termenul de examinare,</i>
<i>instanța de fond:</i>	<i>24.10.2016 – 06.11.2018,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>29.11.2018 – 12.11.2020,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>20.01.2021 – 15.03.2021.</i>

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Drochia din 6 noiembrie 2018, Talpă Ludmila a fost condamnată în baza art. 191 alin. (4) Cod penal la 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei.

De la Talpă L. s-a încasat în beneficiul SRL „Bomi Servis” prejudiciul material în sumă de 126.393,81 lei.

2. Instanța de fond a constatat că inculpata Talpă L., în perioada de timp 23 septembrie 2013 – 10 aprilie 2014, activând în calitate de vânzător de produse alimentare la magazinul alimentar nr. 16 din XXXXXX, XXXXXXXX, care aparține SRL „Bomi Servis” din or. Drochia, în perioada de activitate 23.09.2013 - 10.04.2014, *illegal* a însușit din magazinul nominalizat suma de 126.393,81 lei, prin ce a cauzat un prejudiciu material *în proporții considerabile*.

Instanța a reținut că inculpata a pledat nevinovată și a declarat că a activat ca vânzătoare la magazinul SRL „Bomi Servis”. În luna aprilie 2014 a fost efectuată inventarierea, ulterior a plecat peste hotare pentru a câștiga bani și a întoarce neajunsul. A restituit suma de 20.000 lei, însă nu poate explica suma acumulată. O

parte din marfă a fost dată pe datorie la cetățeni, iar o parte din mijloacele bănești le-a folosit pentru necesitățile personale.

Totodată, vinovăția inculpatei este dovedită integral prin:

declarațiile reprezentantului părții vătămate Adăscăliță V., revizor la SRL „Bomi Servis”, că a fost emis ordinul privind efectuarea inventarierii la magazinul nr. 16. Inculpata a întocmit darea de seamă, în care a fixat soldul la începutul inventarierii și a depus o explicație prealabilă, indicând că are marfă eliberată pe datorie la locuitorii din sat în sumă de 13.952 lei și o datorie personală în sumă de 16.800 lei. Verificând actele, a stabilit soldul inventarierii în sumă de 137.434,43 lei. Soldul din contabilitate constituia 260.978,24 lei. Respectiv, a constatat un prejudiciu material în sumă de 126.393,81 lei. Despre rezultatele prelabile a informat directorul SRL „Bomi Servis” și contabilul-șef. Or, inculpata, utilizând mașina de calcul și control nu a predat banii ce corespund sumelor imprimare în memoria fiscală a mașinii;

declarațiile martorului Slenzac A., că activează ca revizor și împreună cu colegul Adăscăliță V. au efectuat inventarierea. Inculpata a întocmit darea de seamă în care a indicat soldul la începutul inventarierii. Aceasta a depus și o explicație că are marfă eliberată pe datorie, precum și o datorie personală. Verificând actele de inventariere, pe care le-a calculat personal, cu actele de inventariere calculate de inculpată, a stabilit soldul inventarierii și a informat directorul SRL „Bomi Servis” și contabilul-șef despre rezultatele prelabile;

actul de inventariere din 10.04.2014, efectuat de revizorii SRL „Bomi Servis”;

contractul de răspundere materială din 23.09.2013, semnat de Talpă L., în care la pct. 3 subpct. 1) este indicat că lucrătorul este răspunzător material, pricinuit din vina salariatului, cu indicarea temeiurilor.

Astfel, acțiunile inculpatei urmează a fi încadrate în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită **în proporții mari**.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, că inculpata a recunoscut vina parțial și a fost de acord să restituie prejudiciul cauzat, anterior nu a fost condamnată, se caracterizează pozitiv, are la întreținere un copil minor, nu au fost stabilite circumstanțe atenuante și agravante, concluzionând că corectarea și reeducarea ei este posibilă doar prin izolare de societate.

3. Inculpata a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicate prevederile art. 79, 90 Cod penal.

Apelanta a indicat că a recunoscut vina, însă nu a putut explica împrejurările în care s-a ajuns la suma prejudiciului material de 126.393,81 lei și nu a avut posibilitatea să repare paguba pricinuită din cauza stării familiale și materiale dificile.

De asemenea, la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a ținut cont că are loc permanent de trai, se caracterizează pozitiv, nu are antecedente penale, întreține mai multe persoane inapte de muncă - tatăl Talpă Ș. și feciorul Lăpușneac V. cu grad de dizabilitate accentuat, și doi copii gemeni ai fiicei sale, nefiind luat în considerație certificatul privind componența familiei prezentat, iar starea material dificilă urma a fi recunoscută ca circumstanțe excepțională.

În aceste împrejurări, urma a-i fi aplicată o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută pentru infracțiunea respectivă, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal.

3.1. Avocatul Elic Dlujanschi a declarat apel suplimentar, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatei să fie recalificate pe art. 196 alin. (1) Cod penal, cu atragere la răspundere în limitele acestei norme, deoarece fapta nu constituie o însușire.

Apelantul a invocat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond a omis circumstanțele atenuante, cu toate că a stabilit că inculpata se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost condamnată, este pentru prima dată atrasă la răspundere penală, are la întreținere un copil minor, este de acord să restituie prejudiciul pricinuit și nu a restituit suma integral din cauza stării materiale grele în familie, având la întreținere tatăl de vârstă înaintată și fiul minor bolnav.

Infracțiunea a fost comisă în urma unui concurs de împrejurări grele de ordin familial și inculpata, fiind unicul întreținător în familie, a admis neajunsurile de mărfuri în magazinul unde activa, iar dependența materială în care se afla ea și familia sa, a dus la comiterea infracțiunii.

Conform declarațiilor reprezentantului părții vătămate Adăscălița V., inculpata a vândut o parte din marfa din magazin pe datorie locuitorilor din sat, însă organul de urmărire penală nu a întreprins careva acțiuni pentru a stabili suma dată. Marfa eliberată pe datorie nu poate fi apreciată ca delapidare, însușire, dispunere sau folosire de către inculpată. Inculpata este dispusă să reparare prejudiciul, însă ea nu a însușit aceste bunuri și nici sume de bani.

În același timp, nu au fost întreprinse careva acțiuni privind interzicerea eliberării mărfurilor din magazin pe datorie locuitorilor satului, împrejurări ce pot fi confirmate de martorii Antoniu I., Bagrin L., Zaim L. și Morogai N.

Mai mult, în noaptea de 20.01.2014, în magazinul nr. 16, în care inculpata lucra în calitate de vânzător, a avut loc un furt în sumă de 19.800 lei, care nu a fost comis de aceasta. Despre acest fapt a cunoscut paznicul, care era angajat al SRL „Bomi Servis”. Suma dată s-a obligat să o restituie inculpata și este o parte a prejudiciului stabilit în mărime de 126.393 lei.

Organul de urmărire penală și instanța de fond nu au întreprins careva acțiuni pentru a stabili faptul că această sumă nu a fost sustrasă de inculpată, deși aceasta s-a obligat să o restituie, indicând că suma dată a fost sustrasă de ea ilegal.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2020, apelurile au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că *instanța de fond corect a judecat cauza* și a dat o apreciere legală probelor administrate, iar *starea de fapt reținută și de drept stabilită concordă cu probele administrate*, acțiunile inculpatei fiind just încadrate în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite *în proporții mari*.

Or, aceste concluzii se confirmă prin probele administrate: raportul IP Drochia din 30.04.2014, demersul directorului SRL „Bomi-Servis” Ghiorghilaș B., explicația șefului IP Drochia de la Ghiorghilaș B., ordinul despre efectuarea inventarierii nr. 39 din 07.04.2014, lămurire de la Talpă L. din 10.04.2014,

conținutul actul de inventariere din 10.04.2014, ordinul nr. 12 privind efectuarea anchetei de serviciu din 11.04.2014, fișa personală a lui Talpă L. eliberată de către SRL „Bomi-Servis”, contractul individual de muncă nr. 184/13 din 23.09.2013, contract de răspundere materială deplină din 23.09.2013, raport de la OSI al SIFE a IP Drochia maior de poliție Prodan A., demersul directorului SRL „Bomi-Servis” Ghiorghilaș B., registrul mașinii de casă și control de model ”MCC Datecs MP 55 LD”, ordonanța de schimbare a acuzației din 24.09.2018, declarațiile părții vătămate Adascălița V. depuse în prima instanță la 09.08.2017, declarațiile martorului Slenzac A. depuse în prima instanță la 24.09.2018, probe care cu certitudine demonstrează vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Totodată, inculpata a declarat că nu este de acord cu actul de inventariere, marfa se dădea și pe datorie, inclusiv de către vânzătoarele precedente, în anul 2014 a avut loc un furt din magazin, nu a luat personal bani sau marfă.

Martorul Zaim L. a relatat că a lucrat cu inculpata ca vânzător în același magazin. De când activează magazinul, marfa s-a eliberat pe datorie, iar administrația și revizorii erau la curent. Era un caiet în care se semna suma, marfa și cine a procurat. Caietul lui Talpa L. a ajuns la ea când ultima a plecat peste hotare, iar cei ce întorceau datoria îi transmiteau ei banii. Dacă nu aduceau banii, achitau din buzunarul lor. Sensul eliberării mărfii pe datorie era faptul că venitul era mai mare. Când lucrau pe schimb, în două persoane, nu predau marfa, nu făceau revizie. Despre aceasta a comunicat administrației magazinului, iar caietul a fost transmis la poliție. Suma întoarsă pentru o mașină de spălat vândută pe datorie, a predat-o administratorului. În timpul cât a lucrat inculpata, la magazin a avut loc un furt de suc, cafea și țigări, cu ajutorul paznicului.

Martorul Morogai I. a declarat că marfa din magazin se dădea pe datorie, de unde s-a și format neajunsul. Inculpata îi trimitea bani din Moscova, iar ea îi ducea la contabilitatea firmei cărei aparținea magazinul, după care toate cecurile le întorcea lui Talpa L.

Martorul Proca D. a relatat că în anul 2014 a cumpărat de la magazinul dat o mașină de spălat pe datorie și a achitat-o pe parcursul a două luni, despre ce Talpa L. a însemnat într-un caiet cu datorii. Asemenea practică există și în alte magazine din localitate.

Însă, declarațiile martorilor apărării date în instanța de apel sunt tendențioase, regizate, făcute cu scopul de apărare, pentru evitarea răspunderii penale.

În același timp, ***este nefondată solicitarea apărării privind recalificarea acțiunilor inculpatei din art. 191 alin. (4) Cod penal în baza art. 196 alin. (1) Cod penal, deoarece*** aceasta a săvârșit infracțiunea prin care a cauzat un prejudiciu material în proporții mari, iar vinovăția ei a fost demonstrată prin declarațiile martorilor audiați, fapte care au fost recunoscute parțial de către inculpata, care a declarat că, activând în calitate de vânzătoare la SRL ”Bomi Servis”, magazinul nr. 16 din s. Pelinia, ***purtând răspundere materială deplină conform contractului încheiat la 23.09.2013, a eliberat marfă, produse pe datorie la cetățeni, a permis fiicei sale accesul liber la bunurile materiale încredințate ei, deci, instanța de fond corect i-a încadrat acțiunile în baza art. 191 alin. (4) Cod penal.***

5. Avocatul Elic Dlujanschi a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatei să

fie reîncadrate în baza art. 196 alin. (1) Cod penal, deoarece fapta nu constituie o însușire.

Recurentul a invocat că potrivit art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile legale, prin procedee probatorii respective.

Astfel, conform declarațiilor martorilor Zaim L., Morogai I. și Proca D., ale reprezentantului părții vătămate Luncaru V., date în instanța de apel și declarațiilor inculpatei și ale martorului Slenzac A., date în instanța de fond, Talpă L., activând în magazinul SRL "Bomi Servis", cu permisiunea tacită a administrației magazinului, a eliberat marfă pe datorie în sumă de 126.393,81 lei, această sumă constituind prejudiciul acumulat în urma neachitării de către cumpărători a datoriilor acumulate pe parcursul activității acesteia în calitate de vânzătoare.

Deci, inculpata nu a însușit bunurile părții vătămate în suma indicată și această sumă nu constituie prejudiciu cauzat prin însușire.

Instanța de apel greșit a apreciat declarațiile martorilor ca fiind tendențioase, regizate, făcute în scopul apărării și evitării răspunderii penale. Or, inculpata nu s-a eschivat de la răspundere penală, din contra, a întreprins acțiuni de reparare a prejudiciului, care este și un scop al procesului penal.

Acțiunile inculpatei greșit au fost încadrate în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, ca delapidarea averii, adică însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune și se califică pe art. 196 alin. (1) Cod penal, ca cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapt a nu constituie o însușire.

Totodată, instanța de apel nu a apreciat corect sentința din 10.12.2015, potrivit căreia suma de 19.800 lei a fost sustrasă de Borș D. și face parte din prejudiciul cauzat părții vătămate stabilit în urma inventarierii, pe care inculpata l-a restituit, în calitate de reprezentant legal al inculpatei minore, însă partea vătămată nu i-a exclus din suma totală de 126.393,81 lei.

Instanța de apel nu s-a expus asupra restituirii sumei de 19.800 lei.

Fiind analizate probele administrate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării și ținând cont de prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, că concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului, se atestă că acuzarea nu a prezentat probe în susținerea condamnării inculpatei în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, iar conform art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Mai mult, conform art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală – instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanțelor de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii, fiind încălcate prevederile art. 30 și 31, când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

Însă, instanța de fond nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (*pct. 1., 2. din decizie*):

a) nu a judecat cauza în limitele și în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept imputate inculpatei prin învinuirile formulate.

Ori, a constatat în fapta criminală, descrisă ca fiind dovedită, că inculpata: „...**ilegal a însușit din magazin suma de 126.393,81 lei**”, dar neindicând clar în ce mod, cauzând: „...**un prejudiciu material în proporții considerabile**”, cum este, de altfel, indicat și în fapta incriminată ultimei atât prin rechizitoriu, cât și în ordonanța de schimbare a acușării din 24.09.2018.

Totodată, contrazicându-se, a încadrat acțiunile inculpatei și a condamnat-o în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, conform calificativului - **daune în proporții mari**, deci pentru cauzarea unor daune neconstatate ca fiind dovedite (art. 325 alin. (1), 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) CPP, art. 113 alin. (1) CP);

b) doar a trecut în revistă probele administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată, nedesfășurând conținutul și esența probatorie a actelor scrise, cercetate, menționând doar denumirea acestora, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, în special că marfa era vândută pe datorii (art. 101 alin. (1) și (4), 394 alin. (1) pct. 2) CPP, art. 113 alin. (1) CP).

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența căroră ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se

judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului și dispozitivului deciziei atacate (*pct. 4. din decizie*):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond și, repetându-le întocmai, indicând că: **„instanța de fond corect a judecat cauza și a dat o apreciere legală probelor administrate, iar starea de fapt reținută și de drept stabilită concordă cu probele administrate, acțiunile inculpatei fiind just încadrate în baza art. 191 alin. (4) Cod penal, ca delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții mari”**, nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o sentință nemotivată și neîntemeiată legal (*art. 414, 419, 417 CPP*);

b) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursul ordinar, inclusiv asupra celor reproduse la **pct. 3., 3.1. și 5.** din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate (*art. 414 alin. (5) CPP*);

c) doar a trecut în revistă probele administrate, dar nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată, nedesfășurând conținutul și esența probatorie a actelor scrise, menționând doar denumirea acestora: *„raportul IP Drochia din 30.04.2014, demersul directorului SRL „Bomi-*

Servis” Ghiorghilaș B., explicația șefului IP Drochia de la Ghiorghilaș B., ordinul despre efectuarea inventarierii nr. 39 din 07.04.2014, lămurire de la Talpă L. din 10.04.2014, conținutul actului de inventariere din 10.04.2014, ordinul nr. 12 privind efectuarea anchetei de serviciu din 11.04.2014, fișa personală a lui Talpă L. eliberată de către SRL „Bomi-Servis”, contractul individual de muncă nr. 184/13 din 23.09.2013, contract de răspundere materială deplină din 23.09.2013, raport de la OSI al SIFE a IP Drochia maior de poliție Prodan A., demersul directorului SRL „Bomi-Servis” Ghiorghilaș B., registrul mașinii de casă și control de model ”MCC Datecs MP 55 LD”, ordonanță de schimbare a acușării din 24.09.2018, declarațiile părții vătămate Adascălița V. depuse în prima instanță din 09.08.2017, declarațiile martorului Slenzac A. depuse în prima instanță la 24.09.2018”, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării, în special că în perioada respectivă a fost săvârșit un furt în magazin, fapt confirmat prin sentința din 10.12.2015 (f.d. 241), că marfa din magazin se vindea pe datorii, iar administrația era la curent (art. 414, 419, 417 CPP).

Mai mult, concluziile sumare și divergente că: *„declarațiile martorilor apărării Zaim L., Morogai I. și Proca D., date în instanța de apel, sunt tendențioase și regizate, făcute cu scopul de apărare, pentru evitarea răspunderii penale... este nefondată solicitarea apărării privind recalificarea acțiunilor inculpatei din art. 191 alin. (4) Cod penal în baza art. 196 alin. (1) Cod penal, deoarece* aceasta a săvârșit infracțiunea prin care a cauzat un prejudiciu material în proporții mari, iar vinovăția ei a fost demonstrată prin declarațiile martorilor audiați, fapte care au fost recunoscute parțial de către inculpata, care a declarat că activând în calitate de vânzătoare la SRL ”Bomi Servis”, magazinul nr. 16 din s. Pelinia, *purtând răspundere materială deplină conform contractului încheiat la 23.09.2013, a eliberat marfă, produse pe datorie la cetățeni, a permis fiicei sale accesul liber la bunurile materiale încredințate ei...”, nu corespund exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.*

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar.

d) potrivit proceselor-verbale ale ședințelor judiciare, a început și continuat judecarea cauzei completul format din judecătorii G. Scutelnic, O. Moraru și S. Șleahnițki, însă, a finisat judecarea ei și pronunțat decizia contestată judecătorii G. Scutelnic, I. Talpă și O. Moraru.

Totodată, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătorului S. Șleahnițki cu judecătorul I. Talpă (v. 1, f.d. 185, 187, 191, 199, v. 2, f.d. 14).

Ori, potrivit art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că instanța de apel nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 30 și 31, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Elic Dlujanschi, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 12 noiembrie 2020, în privința inculpatei Talpă Ludmila XXXXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 9 aprilie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Nadejda Toma

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico